

**MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA
I FONDOVA EUROPSKE UNIJE
I
EKONOMSKI INSTITUT, ZAGREB**

**UPUTE
ZA IZRADU I SADRŽAJ IZVJEŠTAJA ŽUPANIJA O PROVEDBI
ŽUPANIJSKIH RAZVOJNIH STRATEGIJA**

Zagreb, travanj 2012.

SADRŽAJ

1.	Uvod	3
2.	Elementi o kojima se izvještava	4
2.1.	<i>Uvodne informacije</i>	4
2.2.	<i>Provedba mjera ŽRS po područjima razvoja</i>	4
2.3.	<i>Provedba mjera ŽRS prema posebnim područjima</i>	8
3.	Razvojni projekti	13
4.	Izazovi u provedbi ŽRS-a	14
5.	Potreba za revizijom ŽRS-a	14
6.	Prilozi	14
7.	Literatura	15

1. UVOD

Usvajanjem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/2009., dalje u tekstu Zakon) i Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. (svibanj 2010., dalje u tekstu Strategija) te Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/2010.) pokrenut je sustavan proces strateškog planiranja razvoja na razini županija u Republici Hrvatskoj. U svim županijama u Hrvatskoj izrađene su županijske razvojne strategije (ŽRS) za razdoblje 2011.-2013.¹

Sukladno članku 30. Zakona Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske o provođenju regionalne razvojne politike dok je člankom 12. Pravilnika utvrđeno da županije izvještavaju MRRFEU o provedbi ŽRS-a. Istovremeno, modernizacijom sustava proračunskog planiranja sukladno Zakonu o proračunu (NN 87/2008.) uvedeno je obvezatno strateško planiranje u proces pripreme državnog proračuna u Hrvatskoj. Ti su procesi u potpunosti usklađeni sa zahtjevima i potrebama pripreme Republike Hrvatske za ulazak u punopravno članstvo u Europskoj uniji.

Za potrebe izrade izvještaja županija o provedbi ŽRS-a, MRRFEU je u suradnji s Ekonomskim institutom, Zagreb (EIZ) izradilo Prijedlog uputa za izradu i sadržaj izvještaja županija o provedbi ŽRS-a.

Dva su cilja izvještavanja županija o provedbi ŽRS-a MRRFEU. Prvi se cilj odnosi na sumarno prikazivanje provedenih razvojnih mjera u 2011. godini s ciljem postizanja strateških ciljeva i prioriteta razvoja utvrđenih u ŽRS-ima. Drugi je cilj usmjeren na izvještavanje o postignutim konkretnim rezultatima provedenih razvojnih mjera pomoću pokazatelja rezultata, čime se dokazuje postizanje strateških ciljeva i prioriteta razvoja.

Uz uvodne informacije, ova uputa sadrži elemente o kojima županije izvještavaju MRRFEU (opisni dio i tablice u prilogu), kratak opis ključnih izazova, glavnih uzroka, potencijalne posljedice i učinke problema i/ili rizika u provedbi mjera ŽRS-a, te obrazloženje potrebe za revizijom ŽRS-a.

---

¹ Sve su ŽRS usvojene, izuzev Razvojne strategije Grada Zagreba – ZagrebPlan, koja je u postupku usvajanja (stanje ožujak, 2012.).

2. ELEMENTI O KOJIMA SE IZVJEŠTAVA

2.1. Uvodne informacije

Županije će ove 2012. godine po prvi puta izvijestiti MRRFEU o provedbi ŽRS-a. U uvodnim se informacijama navodi izvještajno razdoblje koje se odnosi na prvu godinu provedbe ŽRS-a, odnosno na 2011. godinu i kontakt informacije odgovorne osobe za izvještaj. Navode se i **odgovornost(i) za provedbu ŽRS-a, odnosno** mjera o kojima se izvještava, kao i za sustavno praćenje provedbe ŽRS-a u izvještajnom razdoblju.²

Napomena: Opseg do pola stranice.

2.2. Provedba mjera ŽRS po područjima razvoja

2.2.1. Financijski izvještaj

U ovom se dijelu izvještaja opisuju sve provedene mjere po područjima razvoja u 2011. kako bi se ostvarili planirani strateški ciljevi i prioriteti razvoja utvrđeni u ŽRS-ima.

Ovaj se dio izvještaja sastoji od **opisnog** (tekstualnog) i **tabličnog** dijela.

Područja razvoja grupirana su u sedam područja razvoja:

- gospodarstvo,
- komunalna infrastruktura,
- društvene djelatnosti,
- zaštita okoliša, prostor i priroda,
- ljudski potencijali,
- institucije,
- ostala područja.

Pod **područjem razvoja gospodarstva** podrazumijevaju se poduzete razvojne mjere koje su grupirane u nekoliko glavnih područja djelatnosti u skladu s Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti 2007. (NKD 2007.)³. Od 21 područja djelatnosti izabrana su područja djelatnosti koja su zastupljena u najvećem broju ŽRS-a. To su skupine razvojnih mjera koje pridonose razvoju gospodarstva i grupirane su u sljedeće skupine mjera:

- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja poljoprivrede, šumarstva i ribarstva,
- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja rudarstva,
- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja prerađivačke industrije,
- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja opskrbe električnom energijom i plinom,

---

² Odgovornosti za provedbu mjera moguće je navesti u tabličnom dijelu izvještaja dodavanjem kolone.

³ Odluka Vlade Republike Hrvatske o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007. (NN 58/2007.), <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/298306.html>.

- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja građevinarstva,
- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja prijevoza,
- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja sektora informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT sektor),
- Mjere unapređenja, poticanja i razvoja turizma,
- Mjere za razvoj poduzetništva (horizontalne mjere),
- Ostale mjere koje pridonose razvoju gospodarstva, a nisu grupirane u neka od navedenih područja.

Pod **područjem razvoja komunalne infrastrukture** podrazumijevaju se poduzete razvojne mjere koje pridonose razvoju komunalne infrastrukture od značaja za razvoj županije. Pod komunalnom infrastrukturom podrazumijevaju se građevine i uređaji infrastrukture lokalne razine, koja se priprema i gradi na temelju posebnog propisa⁴, koje pridonose obavljanju komunalnih djelatnosti, a naročito pružanje komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području općina, gradova i Grada Zagreba i županija. Razvojne mjere u području komunalne infrastrukture grupirane su u sljedeće skupine razvojnih mjera:

- Mjere unapređenja i razvoja prometne infrastrukture - ceste,
- Mjere unapređenja i razvoja prometne infrastrukture - željeznica,
- Mjere unapređenja i razvoja prometne infrastrukture - pomorski i riječni promet,
- Mjere unapređenja i razvoja prometne infrastrukture - zračni promet,
- Mjere unapređenja i razvoja energetske infrastrukture,
- Mjere unapređenja i razvoja vodoopskrbe,
- Mjere unapređenja i razvoja odvodnje,
- Mjere izgradnje i održavanja javnih površina i tržnica,
- Ostale mjere koje pridonose razvoju komunalne infrastrukture, a nisu grupirane u neka od navedenih područja.

Pod **područjem razvoja društvenih djelatnosti** podrazumijevaju se poduzete razvojne mjere u području razvoja djelatnosti socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja⁵, kulture (tehničke kulture), zdravstva, sporta i sl. U razvojne mjere u području razvoja društvenih djelatnosti ubrajaju se (i) različite mjere poticanja programskih aktivnosti usmjerenih na razvoj društvenih djelatnosti (tzv. meke mjere) i (ii) različite mjere ulaganja u izgradnju i održavanje infrastrukture u području društvenih djelatnosti. Razvojne mjere u području društvenih djelatnosti grupirane su u sljedeće skupine razvojnih mjera:

- Mjere unapređenja i razvoja u području socijalne skrbi,
- Mjere unapređenja i razvoja u području odgoja i obrazovanja,
- Mjere unapređenja i razvoja u području kulture te zaštita kulturne baštine,
- Mjere unapređenja i razvoja u području zdravstva,

⁴ Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 36/1995., 70/1997., 128/1999., 57/2000., 129/2000., 59/2001., 26/2003. – pročišćeni tekst, 82/2004., 178/2004., 38/2009., 79/2009., 49/2011.).

⁵ Ovdje se svrstavaju sve razvojne mjere koje se odnose na formalni sustav obrazovanja koji se u Republici Hrvatskoj sastoji od predškolskog odgoja, osnovnog obrazovanja, srednjeg obrazovanja i visoke naobrazbe (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, <http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2194>.)

- Mjere unapređenja i razvoja u području sporta,
- Mjere izgradnje i obnove objekata javne namjene (domovi kulture, domovi mladih i sl.),
- Ostale mjere koje pridonose razvoju društvenih djelatnosti, a nisu grupirane u neka od navedenih područja.

Pod **područjem razvoja i brige u području zaštite okoliša, prostora i prirode** podrazumijevaju se poduzete razvojne mjere grupirane u sljedeće skupine razvojnih mjera:

- Mjere unapređenja i razvoja u području gospodarenja otpadom,
- Mjere unapređenja i razvoja u području zaštite voda, mora, zraka i tla,
- Mjere unapređenja i razvoja u području učinkovitog korištenja energije i obnovljivih izvora energije,
- Mjere planiranja prostornog razvoja
- Mjere unapređenja i razvoja u području očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštite prirodnih vrijednosti
- Mjere razminiranja,
- Ostale mjere koje pridonose razvoju i brizi u području zaštite okoliša, prostora i prirode, a nisu grupirane u neka od navedenih područja.

Pod **područjem razvoja ljudskih potencijala** podrazumijevaju se poduzete razvojne mjere grupirane u sljedeće skupine razvojnih mjera:

- Mjere unapređenja i razvoja tržišta rada i zapošljavanja,
- Mjere stručnog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja,
- Mjere socijalnog uključivanja,
- Ostale mjere koje pridonose razvoju ljudskih potencijala, a nisu grupirane u neka od navedenih područja.

Pod **područjem razvoja institucija** podrazumijevaju se poduzete razvojne mjere grupirane u sljedeće skupine razvojnih mjera:

- Mjere unapređenja i razvoja institucija regionalne i lokalne samouprave,
- Mjere unapređenja i razvoja civilnog društva,
- Ostale mjere koje pridonose razvoju institucija, a nisu grupirane u neka od navedenih područja.

Pod **razvojem ostalih područja** podrazumijevaju se poduzete razvojne mjere grupirane u sljedeće skupine razvojnih mjera:

- Mjere zaštite ljudi i imovine,
- Ostale mjere koje pridonose razvoju ostalih područja, a nisu grupirane niti u jedno od prethodno navedenih područja.

Za svako od sedam područja razvoja u tablicama u prilogu dan je **prijedlog skupine razvojnih mjera**. Za svaku skupinu razvojnih mjera, u za to predviđene kolone u tablicama, treba upisati odgovarajući numerički kod mjera iz ŽRS-a uključenih u tu skupinu mjera te im pridružiti numerički kod prioriteta razvoja i strateškog cilja utvrđenog u ŽRS-u, planirana

sredstva za provedbu skupine mjera u strateškom razdoblju (2011.-2013.), planirana sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju (2011.) te utrošena sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju (2011.) prema izvorima financiranja. **Mogući izvori financiranja**⁶ su: državni proračun, županijski proračun, lokalni proračun, pomoći Europske unije, javna poduzeća, ostali izvori (javno-privatna partnerstva, koncesije, sredstva privatnog sektora). Za svaku kategoriju planiranih i utrošenih sredstava upisuje se iznos ukupnih sredstava.

U ovom se dijelu izvještaja ukratko opisuje koje su sve razvojne mjere poduzete u izvještajnom razdoblju (2011.) i one su **grupirane u skupine razvojnih mjera**, te se daje kratak **financijski izvještaj o provedbi skupine razvojnih mjera** u izvještajnom razdoblju (2011.) po područjima razvoja za ostvarenje pojedinog prioriteta i strateškog cilja utvrđenih u ŽRS-ima. To znači da se opisuju ukupno planirana sredstva za ostvarivanje skupine razvojnih mjera (2011.-2013.), planirana sredstva za ostvarivanje skupine razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju (2011.) te utrošena sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju (2011.) prema izvorima financiranja (državni proračun, županijski proračun, lokalni proračun, pomoći Europske unije, javna poduzeća, ostali izvori (javno-privatna partnerstva, koncesije, sredstva privatnog sektora), ukupno).

Napomena: Potrebno je razvojne mjere identificirane u ŽRS-u razvrstati prema osnovnom „ključu“ razvrstavanja razvojne mjere, a to je cilj koji se želi postići razvojnom mjerom. Popunjavaju se podaci o poduzetim razvojnim mjerama po skupinama mjera samo za razvojne mjere identificirane u ŽRS-u. Moguće je dodati novu skupinu razvojnih mjera ako se u prijedlogu skupina mjera ne mogu pronaći odgovarajuće mjere koje su identificirane u ŽRS-u. „Ideja vodilja“ za uvođenje nove skupine razvojnih mjera jest to da su, sa stajališta županije, planirana značajna sredstva za njihovu realizaciju.

Napomena: Opseg 1-2 stranice.

U prilogu je **tablica 1. Financijski izvještaj o provedbi skupine mjera ŽRS po područjima razvoja** (tablica T-1_Financijski izvještaj - Excel datoteka) koju je potrebno popuniti s numeričkim oznakama mjera iz ŽRS-a grupiranih prema skupinama mjera odnosno područjima razvoja, a čijom se provedbom ostvaruju prioriteta i strateški ciljevi utvrđeni u ŽRS-ima. Popunjavaju se podaci o mjerama za ostvarivanje prioriteta i strateških ciljeva, te planiranim i utrošenim sredstvima identificiranim u ŽRS-ima.

---

⁶ Osnovni cilj ovog dijela izvještaja je izvijestiti o svim provedenim razvojnim mjerama u izvještajnom razdoblju čijom se provedbom ostvaruju prioriteta i strateški ciljevi utvrđeni u ŽRS-ima. Zato je važno izvijestiti (i) iz kojih su sve izvora planirana sredstva za provedbu skupine mjera za cijelo trogodišnje razdoblje (2011.-2013.), (ii) iz kojih su izvora planirana sredstva za financiranje provedbe skupine mjera u izvještajnom razdoblju (2011.) te (iii) iz kojih su sve izvora utrošena sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju (2011.). To znači da se u ovom dijelu izvještava o planiranim i utrošenim sredstvima ne samo iz županijskog proračuna, nego i iz državnog, lokalnih i iz drugih izvora financiranja za provedbu skupine razvojnih mjera.

2.2.2. Izveštaj o pokazateljima rezultata

Ovaj se dio izvještaja sastoji od **opisnog** (tekstualnog) i **tabličnog** dijela.

U opisnom se dijelu ukratko opisuju postignuti konkretni rezultati provedenih razvojnih mjera (grupiranih u skupine razvojnih mjera) u izvještajnom razdoblju (2011.) pomoću pokazatelja rezultata⁷. Za svaku skupinu mjera koja je identificirana u ŽRS-u treba izabrati **jedan do tri ključna pokazatelja rezultata** koji su definirani u Akcijskom planu ŽRS-a.

*Napomena: Pokazatelji rezultata definiraju se u skladu s Uputama za izradu strateških planova za razdoblje 2012.-2014. Ministarstva financija iz siječnja 2012.*⁸

Napomena: Opseg 1-2 stranice.

Tablični dio je sadržan u prilogu ove Upute - **tablica 2. Izveštaj o pokazateljima rezultata provedbe skupine mjera ŽRS po područjima razvoja** (tablica T-2_Pokazatelji rezultata – Excel datoteka). Za svaki se pokazatelj rezultata daje njegov naziv, opis (njegova kratka definicija), jedinica mjere, izvor podataka za konkretan pokazatelj, polazna vrijednost pokazatelja u 2010.⁹, trenutna vrijednost u 2011., te ciljane vrijednosti u 2012. i 2013.

Napomena: Kolone B-E (skupina mjera i numerički kodovi mjera) u tablicama 1. i 2. trebaju biti usklađene.

Napomena: Ukoliko u Akcijskom planu u ŽRS-u nisu utvrđene ciljane vrijednosti pokazatelja rezultata u 2012. i u 2013. nije ih potrebno popunjavati u tablici T-2.

2.3. Provedba mjera ŽRS prema posebnim područjima

2.3.1. Financijski izvještaj

Cilj ovog dijela izvještaja je popisati **samo one razvojne mjere koje se odnose na dijelove županija koji su u ŽRS identificirana kao posebna područja**. Kako izdvajanje tih područja unutar svake županije ovisi o njenim geografskim i razvojnim posebnostima, te se stoga ono u pravilu i razlikuje od županije do županije, u nastavku dajemo kao prijedlog popis takvih

⁷ Pokazatelj rezultata najčešće mjeri konkretno postignuće u fizičkim ili monetarnim jedinicama kao npr. broj km izgrađene ceste, broj poduzeća koji primaju financijske potpore, broj osoba koje su prošle trening.

⁸ Ministarstvo financija, 2012. Upute za izradu strateških planova za razdoblje 2012.-2014. (siječanj 2012.), Zagreb: Ministarstvo financija, <http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Uputa%20za%20izradu%20strateskih%20planova%20za%20razdoblje%202012.%20-%202014..pdf>.

⁹ Za polaznu vrijednost pokazatelja rezultata uzima se vrijednost u 2010. godini. Iznimno, ako ne postoji podatak za 2010. godinu, kao polazna vrijednost pokazatelja može se koristiti i neka druga godina. U tom je slučaju potrebno navesti godinu za koju je uzeta polazna vrijednosti pokazatelja rezultata. Ako nema pokazatelja rezultata, staviti nulu.

područja koja su prepoznata na razini Republike Hrvatske sukladno važećim zakonima i strategijama:

- **Potpomognuta područja.** Sukladno članku 26. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN153/2009) status potpomognutog područja stječe (i) jedinica područne (regionalne) samouprave razvrstana u skupinu I. jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka Republike Hrvatske, (ii) jedinica lokalne samouprave razvrstana u skupinu I. jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka Republike Hrvatske i (iii) jedinica lokalne samouprave razvrstana u skupinu II. jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka Republike Hrvatske.¹⁰
- **Ruralna područja.** U administrativne svrhe u Republici Hrvatskoj razlika između ruralnih i urbanih područja temelji se na teritorijalnoj podjeli gdje se manje administrativne jedinice, općine, smatraju ruralnim, dok se gradovi smatraju urbanim područjima. Međutim, u svrhu provedbe politike ruralnog razvoja, kao najčešći međunarodno priznat i korišten kriterij za razlikovanje ruralnih i urbanih područja koristi se definicija OECD-a, koja se temelji na gustoći naseljenosti stanovništva. Na lokalnoj razini (LAU 1/2 – općine, gradovi u Republici Hrvatskoj), područja se klasificiraju kao ruralna ili urbana temeljem praga od 150 stanovnika na km². Na regionalnoj razini (NUTS 3 – županije u Republici Hrvatskoj), OECD definira tri skupine područja, ovisno o udjelu stanovništva u regiji koje živi u ruralnim lokalnim područjima i to: (i) pretežito ruralne regije (više od 50% stanovništva regije živi u lokalnim ruralnim područjima), (ii) značajno ruralne regije (15 – 50% stanovništva regije živi u lokalnim ruralnim područjima) i (iii) pretežito urbane regije (manje od 15% stanovništva regije živi u lokalnim ruralnim područjima). Primjenom OECD kriterija od 150 stanovnika na km² u lokalnim administrativnim jedinicama na županije, u svrhu definiranja ruralnih područja u Republici Hrvatskoj dolazi se do sljedećih zaključaka:
  - 91,6% ukupnog područja Republike Hrvatske klasificira se kao ruralno područje, a 8,4% kao urbano područje,
  - 88,7% naselja smješteno je u ruralnim područjima, a 11,3% u urbanim područjima sa 35% stanovništva u 14 gradova s više od 30.000 stanovnika,
  - 47,6% ukupnog stanovništva živi u ruralnim područjima, a 52,4% stanovništva u urbanim područjima.¹¹
- **Otoci.** Otoci kao hrvatsko prirodno bogatstvo, te nekretnine na otocima osobitoga nacionalnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, od interesa su za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. Razvoj otoka u Hrvatskoj temelji se na

---

¹⁰ Sredinom 2010. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/2010) prema stupnju razvijenosti koja je stupila na snagu 1. siječnja 2011. godine.

¹¹ Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja: Strategija ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008.-2013. (konačna verzija), www.mps.hr/UserDocsImages/.../STRATEGIJA_RR_19-05-081.doc.

načelima Nacionalnog programa razvitka otoka i njime se uređuje upravljanje otočnim razvitkom na državnoj i županijskoj razini te na razini gradova, odnosno općina.¹²

- **Područja posebne državne skrbi.** Područja posebne državne skrbi su područja o kojima Republika Hrvatska posebno skrbi putem poticajnih mjera za njihovu obnovu i razvitak. Područja posebne državne skrbi utvrđuju se radi otklanjanja posljedica rata, bržeg povratka stanovništva koje je prebivalo na tim područjima prije Domovinskog rata, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, te postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske. Područja posebne državne skrbi određuju se u tri skupine, i to prva i druga skupina prema okolnostima nastalim na temelju stanja okupiranosti i posljedica agresije na Republiku Hrvatsku, a treća skupina prema tri kriterija: kriteriju ekonomske razvijenosti, kriteriju strukturnih poteškoća i demografskom kriteriju.¹³
- **Brdsko-planinska područja.** Brdsko-planinskim područjima smatraju se područja čija nadmorska visina, nagib i vertikalna raščlanjenost terena te njima uvjetovane pedološke, klimatske i druge prirodne osobitosti otežavaju životne i radne uvjete. Brdsko-planinska područja utvrđuju se kao područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske radi poticaja demografske obnove, naseljavanja, stvaranja preduvjeta da se prirodni i ini gospodarski resursi što kvalitetnije koriste za gospodarski razvoj ovih područja i Republike Hrvatske u cjelini, uz podizanje nivoa ekološke zaštite prirodnih bogatstava i životnog prostora za ljude i sva živa bića, te kvalitetnije i ravnomjernije rješavanje socijalnih prilika i gospodarskog rasta i razvoja svih područja Republike Hrvatske. Status pripadnosti brdsko-planinskim područjima utvrđen je na razini jedinica lokalne samouprave i u Zakonu o brdsko-planinskim područjima te su jedinice poimence navedene.¹⁴
- **Pogranična područja.** Pogranična područja su područja u Republici Hrvatskoj koja graniče s drugim državama. Kako bi se smanjio negativan utjecaj granica i promovirala društveno-gospodarska kohezija u pograničnim područjima MRRFEU različitim mjerama potiče jačanje prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje i to putem zajedničkih lokalnih i regionalnih inicijativa, uz uzimanje u obzir ciljeva gospodarske i društvene kohezije. Jedinstven oblik Republike Hrvatske i njezina dugačka granica sa susjednim zemljama rezultiraju u tome da sve županije osim Bjelovarsko-bilogorske, Požeško-slavonske i Grada Zagreba, dijele granicu s drugim državama, pri čemu se mogu definirati tri tipa pograničnih područja:
  - kopnena granica s Europskom Unijom (Slovenija, Mađarska) koja se proteže od Istarske do Osječko-baranjske županije,

¹² Zakon o otocima (NN 34/1999., 149/1999., 32/2002, 33/2006).

¹³ Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11).

¹⁴ Zakon o brdsko-planinskim područjima (NN 12/2002., 32/2002., 117/2003., 42/2005., 90/2005., 80/2008.).

- kopnena granica s državama koje nisu članice Europske Unije (Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina) koja se proteže od Osječko-baranjske do Dubrovačko-neretvanske županije,
  - morska granica koja uključuje sve jadranske županije.¹⁵
- **Veliki gradovi.** Veliki gradovi su jedinice lokalne samouprave koje su ujedno gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvitka šireg okruženja i koji imaju više od 35.000 stanovnika. Gradovi sjedišta županija imaju status velikog grada i u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana.¹⁶
  - **Gradska područja s posebnim obilježjima unutar Grada Zagreba** (npr. ruralna područja ili područje parka prirode unutar područja Grada Zagreba¹⁷).

Napomena: Navedeni popis posebnih područja nije isključiv i sveobuhvatan. On samo služi kao orijentir županijama pri izradi ovog dijela Izvještaja. Županije kao posebna područja upisuju ona područja koja su one identificirale takvima u zasebnom poglavlju ŽRS-a (sukladno članku 4. Pravilnika kojim se propisuje obvezni sadržaj ŽRS-a to je 8. poglavlje). Uz ta područja, županije kao posebna područja mogu navesti i druga područja koja nisu izdvojena u navedenom zasebnom poglavlju ŽRS-a ako su za njihov razvoj kreirale posebne mjere i o tome mogu i žele izvijestiti. Ukoliko u ŽRS-ima nisu ni na jedan od navedenih načina identificirana posebna područja ovaj dio izvještaja se ne opisuje.

Ovaj se dio izvještaja sastoji od **opisnog** (tekstualnog) i **tabličnog** dijela.

U opisnom se dijelu ukratko opisuju provedene mjere koje se odnose **isključivo na posebna područja koja su identificirana u ŽRS-ima bilo u zasebnom poglavlju ŽRS-a ili na način da su za njih kreirane posebne mjere iako nisu izdvojena u zasebnom poglavlju ŽRS-a**

Provedene mjere se grupiraju prema područjima razvoja koja su opisana u dijelu 2.2.1. ove Upute i koje su grupirane u mjere po područjima razvoja gospodarstva; komunalne infrastrukture; društvenih djelatnosti; zaštite okoliša, prostora i prirode; ljudskih potencijala; institucija i ostala područja. Ukratko se opisuju poduzete razvojne mjere u izvještajnom razdoblju (2011.). Opisuju se npr. poduzete razvojne mjere za razvoj otoka u županiji i to mjere koje pridonose razvoju gospodarstva na otocima, mjere koje pridonose razvoju komunalne infrastrukture na otocima u županiji i sl.).

U ovom se dijelu daje kratak **financijski izvještaj o provedbi skupine razvojnih mjera** ŽRS-a u izvještajnom razdoblju (2011.), a koje se odnose samo na posebna područja. Opisuju se

¹⁵ Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, 2010. Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. Zagreb, 2010.

http://www.mrrsvg.hr/UserDocsImages/STRATEGIJA_REGIONALNOG_RAZVOJA.pdf.

¹⁶ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN33/2001., 60/01, 129/2005., 109/2007., 125/2008., 36/2009. - pročišćeni tekst, 150/2011).

¹⁷ Popunjava samo Grad Zagreb.

ukupno planirana sredstva za ostvarivanje skupine razvojnih mjera (2011.-2013.), planirana sredstva za ostvarivanje skupine razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju (2011.) te utrošena sredstva za provedbu skupine razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju (2011.) prema izvorima financiranja (državni proračun, županijski proračun, lokalni proračun, pomoći EU, javna poduzeća, ostali izvori (javno-privatna partnerstva, koncesije, sredstva privatnog sektora), ukupno).

Napomena: Ovaj dio izvještaja obuhvaća opis dijela skupine razvojnih mjera koje su opisane u dijelu 2.2.1. ovog Izvještaja. Drugim riječima, dio izvještaja pod 2.2.1. sadrži popis i opis svih razvojnih mjera poduzetih kako bi se ostvarili prioriteta i strateški ciljevi razvoja utvrđeni u ŽRS-ima, dok ovaj dio Izvještaja (2.3.1.) sadrži popis i opis onih mjera u ŽRS-ima koje su usmjerene isključivo i samo na identificirana posebna područja sa svrhom ostvarivanja prioriteta i strateških ciljeva utvrđenih u ŽRS-ima.

Napomena: Opseg 1-2 stranice.

U tabličnom se dijelu popunjava **tablica 3. Financijski izvještaj o provedbi skupine mjera ŽRS u posebnim područjima** u prilogu T-3_Fin. izvještaj – posebna (Excel datoteka), koja sadrži iste podatke kao i tablica T-1, ali se odnosi samo na skupine mjera poduzete u područjima s razvojnim posebnostima koji su navedeni u ŽRS-ima.

Napomena: Popunjavaju se podaci o skupinama mjera u područjima razvoja koje su relevantne za provedbu ŽRS-a, a po potrebi se mogu dopisati i druge (skupine) mjere.

2.3.2. Izvještaj o pokazateljima rezultata

Ovaj se dio izvještaja sastoji od **opisnog** (tekstualnog) i **tabličnog** dijela.

U opisnom se dijelu ukratko opisuju postignuti konkretni rezultati provedenih skupina razvojnih mjera u posebnim područjima u izvještajnom razdoblju (2011.) pomoću **pokazatelja rezultata**. Za svaku mjeru koja je identificirana u ŽRS-u i grupirana u odgovarajuću skupinu mjera prema područjima razvoja treba dati **jedan do tri ključna pokazatelja rezultata** koji su definirani u Akcijskom planu u ŽRS-a.

Napomena: Pokazatelji rezultata definiraju se u skladu s Uputama za izradu strateških planova za razdoblje 2012.-2014. Ministarstva financija iz siječnja 2012.¹⁸

Napomena: Opseg 1-2 stranice.

Tablični dio je sadržan u prilogu **tablica 4. Izvještaj o pokazateljima rezultata provedbe skupine mjera ŽRS u posebnim područjima** (tablica T-4_Pokazat. rezultata-posebna - Excel

---

¹⁸ Ministarstvo financija, 2012. Upute za izradu strateških planova za razdoblje 2012.-2014. (siječanj 2012.), Zagreb: Ministarstvo financija.
<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Uputa%20za%20izradu%20strateskih%20planova%20za%20razdoblje%202012.%20-%202014..pdf>.

datoteka). Za svaki se pokazatelj rezultata daje njegov naziv, opis (kratka definicija), jedinica mjere, izvor podataka za konkretan pokazatelj, polazna vrijednost pokazatelja u 2010.¹⁹, trenutna vrijednost u 2011., te ciljane vrijednosti u 2012. i 2013.

Napomena: Kolone A--E (posebna područja, skupina mjera i numerički kodovi mjera, prioriteta i ciljeva) u tablicama 3. i 4. trebaju biti usklađene.

3. Razvojni projekti

Cilj ovog dijela izvještaja je izvijestiti o svim **razvojnim projektima (kapitalnim investicijama)** koji su provedeni i/ili su u tijeku provedbe u izvještajnom razdoblju (2011.). To su kapitalne investicije koje su dio ukupnih razvojnih mjera poduzetih u cilju ostvarivanja prioriteta i strateških ciljeva utvrđenih u ŽRS-ima i sadržane su u **planovima razvojnih programa²⁰ proračunskih korisnika županija, gradova i općina na području županije za razdoblje 2011.-2013.**

U **opisnom** (tekstualnom) dijelu izvještaja izvještava se o razvojnim projektima (naziv i numerički kod mjere u ŽRS-ima na koju se razvojni projekt odnosi) u izvještajnom razdoblju (2011.). Razvojni se projekti razvrstavaju (označavaju) u dvije kategorije projekata: (1) završeni projekti i (2) projekti u tijeku. Za svaki od razvojnih projekata navodi se nositelj projekta, vrijednost projekta u kunama, lokacija projekta, te izvori financiranja projekta u izvještajnom razdoblju (2011.).

Napomena: Ovaj dio izvještaja obuhvaća razvojne projekte (kapitalne investicije) koji su obuhvaćeni u dijelu 2.2.1. ovog izvještaja jer sadrži opis svih poduzetih razvojnih mjera. Među razvojnim mjerama poduzetim u izvještajnom razdoblju sadržane su kapitalne investicije koje čine sastavni dio skupine razvojnih mjera poduzetih kako bi se ostvarili prioriteta i strateški ciljevi razvoja utvrđeni u ŽRS-ima. Drugim riječima, ovaj dio izvještaja sadrži isključivo popis i opis kapitalnih investicija i o njima se izvještava na temelju podataka koji su sadržani u Obrascu za pomoć pri izradi Plana razvojnih programa za razdoblje 2011.-2013. - Financijski plan projekta (investicije) koji su sastavni dio Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2011.-2013. Ministarstva financija.²¹

Napomena: Opseg 1-2 stranice.

---

¹⁹ Za polaznu vrijednost pokazatelja rezultata uzima se vrijednost u 2010. godini. Iznimno, ako ne postoji podatak za 2010. godinu, kao polazna vrijednost pokazatelja može se koristiti i neka druga godina. U tom je slučaju potrebno navesti godinu za koju je uzeta polazna vrijednosti pokazatelja rezultata. Ako nema pokazatelja rezultata, staviti nulu.

²⁰ Zakon o proračunu (NN 87/2008.) definira plan razvojnih programa kao prikaz planiranih rashoda vezanih uz provođenje investicija i davanje kapitalnih pomoći i donacija.

²¹ Ministarstvo financija, 2011. Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2011.-2013., Zagreb: Ministarstvo financija, http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Uputa%20za%20izradu%20proracuna%20JLP_R_S%202011-2013.pdf.

Tablični dio je sadržan u prilogu **tablica 5. Popis razvojnih projekata u izvještajnom razdoblju – 2011.** (tablica T-5_ Razvojni projekti u prilogu u Excel datoteci). Svrha tablice 5. je popisati razvojne projekte (kapitalne investicije) s pripadajućim osnovnim informacijama. U tablicu 5. se unose informacije samo o projektima koji se financiraju i relevantni su za izvještajno razdoblje (2011.) (završeni projekt - 1 i projekt u tijeku - 2). Podloga za pripremu tablice 5. jest Plan razvojnih programa proračunskih korisnika županija, gradova i općina na području županije za razdoblje 2011.-2013. i godišnje izvješće o izvršenju proračuna županija, gradova i općina na području županije za 2011. godinu.

4. Izazovi u provedbi ŽRS-a

U ovom se dijelu navode i opisuju ključni izazovi, glavni uzroci, potencijalne posljedice i učinci problema i/ili rizika u provedbi mjera ŽRS-a.

Napomena: Opseg pola stranice.

5. Potreba za revizijom ŽRS-a

U ovom se dijelu obrazlaže potreba za revizijom ŽRS-a u slučaju da su nastupile okolnosti i/ili značajne promjene. U suprotnom slučaju, navodi se da ne treba provoditi reviziju ŽRS-a.

Napomena: Opseg pola stranice.

6. Prilozi

- Tablica 1. Financijski izvještaj o provedbi skupine mjera ŽRS po područjima razvoja
- Tablica 2. Izvještaj o pokazateljima rezultata provede skupine mjera ŽRS po područjima razvoja
- Tablica 3. Financijski izvještaj o provedbi skupine mjera ŽRS u posebnim područjima
- Tablica 4. Izvještaj o pokazateljima rezultata provedbe skupine mjera ŽRS u posebnim područjima
- Tablica 5. Popis razvojnih projekata u izvještajnom razdoblju – 2011.

Tablice 1., 2., 3., 4. i 5. opisane su u prethodnim dijelovima ove Upute, a nalaze se u posebnoj Excel datoteci kao posebni *radni listovi*.

7. Literatura

Ministarstvo financija: Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2011.-2013., Zagreb: Ministarstvo financija, 2011.

http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Uputa%20za%20izradu%20proracuna%20JLP_R_S%202011-2013.pdf.

Ministarstvo financija: Upute za izradu strateških planova za razdoblje 2012.-2014. (siječanj 2012.), Zagreb: Ministarstvo financija, 2012.

<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Uputa%20za%20izradu%20strateskih%20planova%20za%20razdoblje%202012.%20-%202014..pdf>.

Ministarstvo poljoprivrede: Strategija ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008.-2013. (konačna verzija)

www.mps.hr/UserDocImages/.../STRATEGIJA_RR_19-05-081.doc.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. (svibanj 2010.), Zagreb

http://www.mrrsvg.hr/UserDocImages/STRATEGIJA_REGIONALNOG_RAZVOJA.pdf.

Odluka Vlade Republike Hrvatske o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007. (NN 58/2007.), <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/298306.html>.

Pravilnik o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/2010.).

Zakon o brdsko-planinskim područjima (NN 12/2002., 32/2002., 117/2003., 42/2005., 90/2005., 80/2008.).

Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 36/1995., 70/1997., 128/1999., 57/2000., 129/2000., 59/2001., 26/2003. – pročišćeni tekst, 82/2004., 178/2004., 38/2009., 79/2009., 49/2011.).

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN33/2001., 60/01, 129/2005., 109/2007., 125/2008., 36/2009. - pročišćeni tekst, 150/2011.).

Zakon o otocima (NN 34/1999., 149/1999., 32/2002, 33/2006).

Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08 i 57/11).

Zakon o proračunu (NN 87/2008.).

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/2009.).

Napomena:

Za sva dodatna pitanja u vezi izrade izvještaja županija o provedbi ŽRS-a potrebno se obratiti izravno e-mailom regionalnim koordinatorima u MRRFEU koji su zaduženi za županije unutar pojedinih statističkih regija.

Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska

Zrinka Tonković; zrinka.tonkovic@mrrfeu.hr; tel: 01 63 91 965

Sjeverozapadna Hrvatska

Ines Franov Beoković; ines.franov-beokovic@mrrfeu.hr; tel 01 63 91 976

Jadranska Hrvatska

Franka Vojnović; franka.vojnovic@mrrfeu.hr; tel 01 63 91 978

Davorka Hajduković; davorka.hajdukovic@mrrfeu.hr; tel 01 63 91 977

Regionalni će koordinatori odgovore na sva upućena pitanja proslijediti svim županijama i regionalnim koordinatorima.